

De route van
volwasseneneducatie:
Op weg naar gelijke kansen
voor iedereen

Cover: design by Whistle art

Whistle art

Prof. Dr. Maurice de Greef

Ook laaggeletterden mogen van kunst kunnen genieten

*Maurice de Greef
Vrije Universiteit Brussel*

**Konstantin
Stanislavski:**

*"The person you are
is a thousand times
more interesting
than the best actor
you could ever hope
to be."*

Van dubbeltje naar kwartje?

Achterop raken in de kennismaatschappij?

Groepen met een achterstand

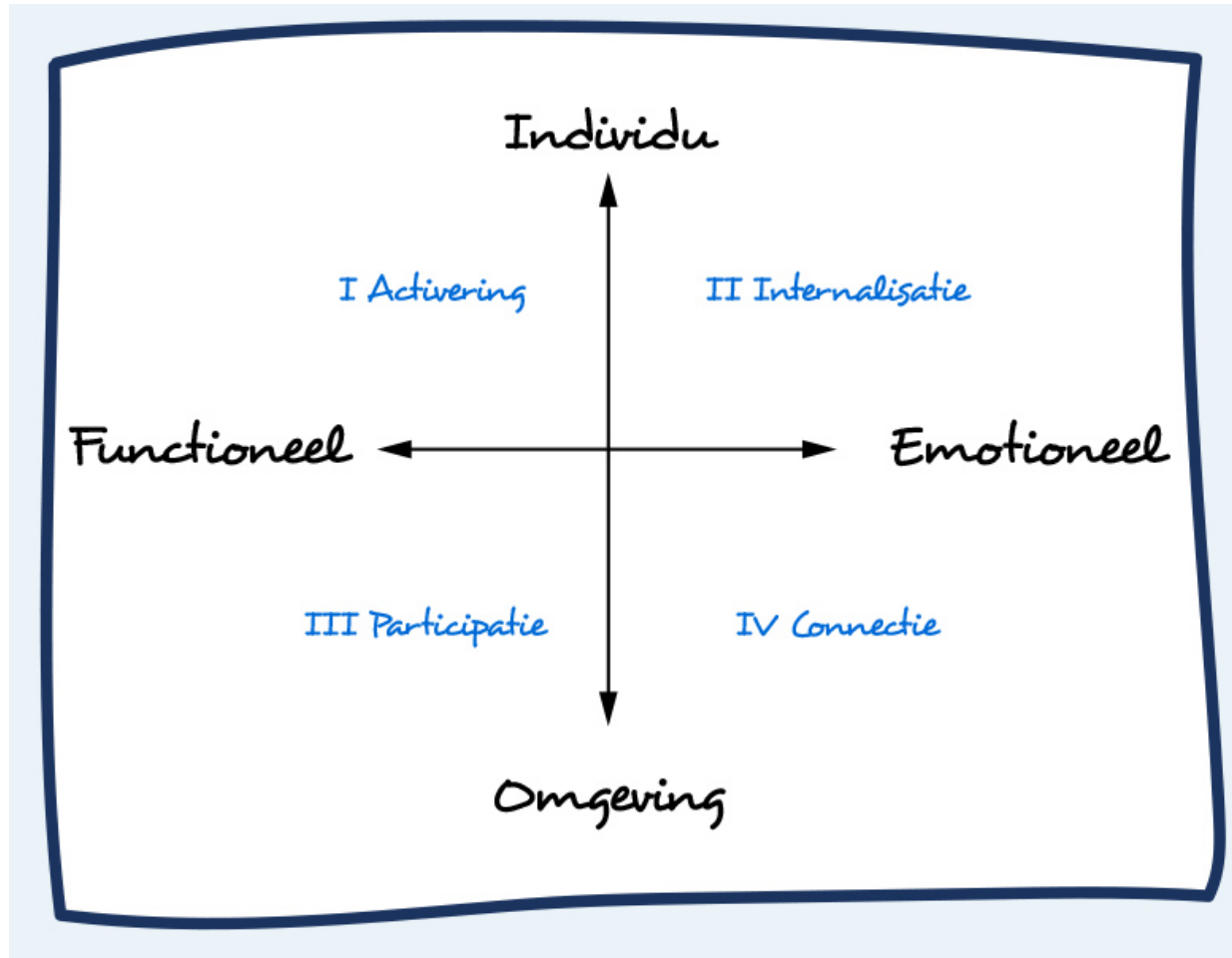
- 1. Migranten: 19% tot 26% risico op armoede**
(European Commission, 2010)
- 2. Ouderen: cumulatieve achterstelling** (Verté, 2015)
- 3. Risicjongeren: 21.5% risico op armoede** (Eurostat, 2018)
- 4. Vrouwen: slechtere positie op arbeidsmarkt**
(European Commission, 2018)
- 5. Laagopgeleiden: eerder depressieve gevoelens en minder vaak gelukkig** (Eurostat, 2018)
- 6. Laaggeletterden: groter percentage werkloos en geven vaker aan een matige / heel slechte gezondheidsstatus te hebben** (Buisman et al., 2013 / Buisman en Houtkoop, 2014)

Barack Obama:

*"Change will not come
if we wait for some
other person or some
other time.
We are the ones we've
been waiting for.
We are the change
that we seek."*

Groeien in sociale inclusie

© www.volwassenenleren.nl

Versterken van vaardigheden

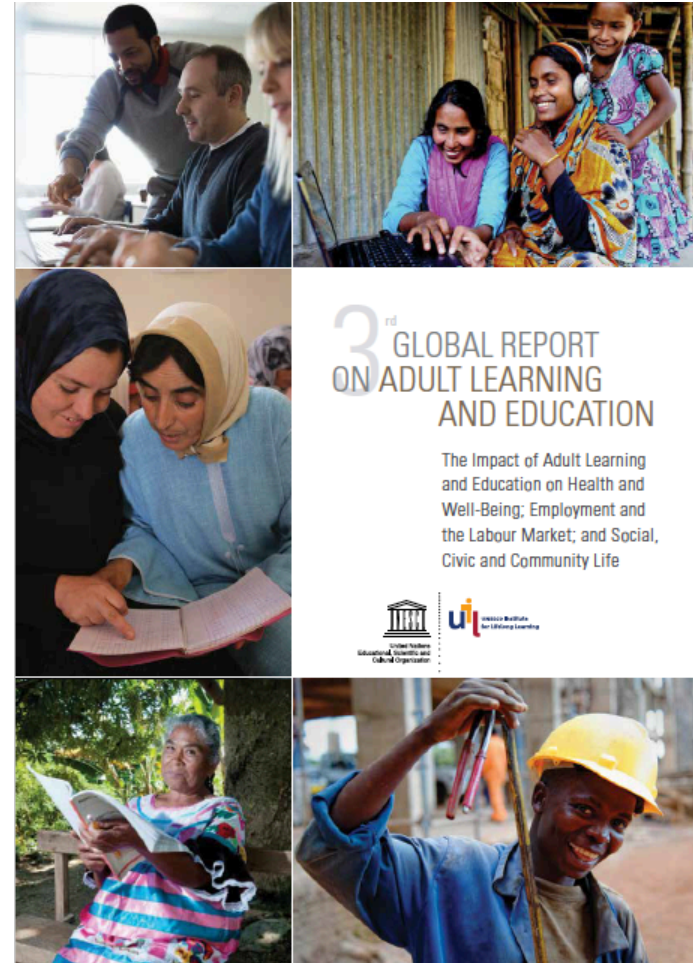
- **PIAAC onderzoek toont koppositie van o.a. Finland (taal, rekenen en probleemoplossend vermogen)**
(Buisman et al., 2013)

- **55.7% beroepsbevolking neemt deel aan trajecten volwassenen-educatie**
(Grotluschen et al., 2016)

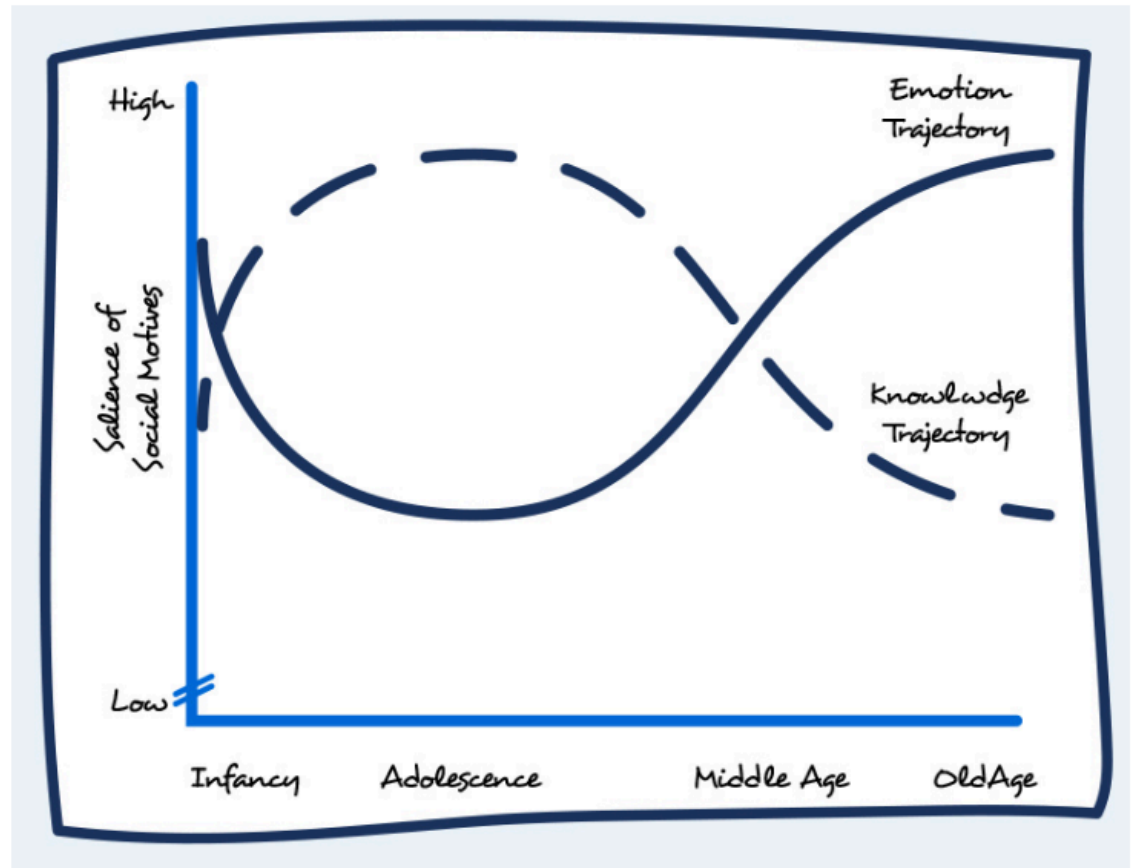
Versterken van vaardigheden

- **42% van de 139 onderzochte landen besteedt minder dan 1% van publiek budget aan volwassenen-educatie**
(UNESCO Institute for Lifelong Learning, 2016)

Laura Carstensen:

"When we recognize that we don't have all the time in the world, we see our priorities most clearly."

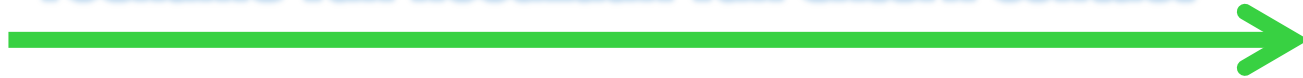

Socioemotional selectivity theory van Carstensen (1995)

© www.volwassenenleren.nl

Leren is van invloed op de verschillende levensdomeinen

Toename van noodzaak van extern contact

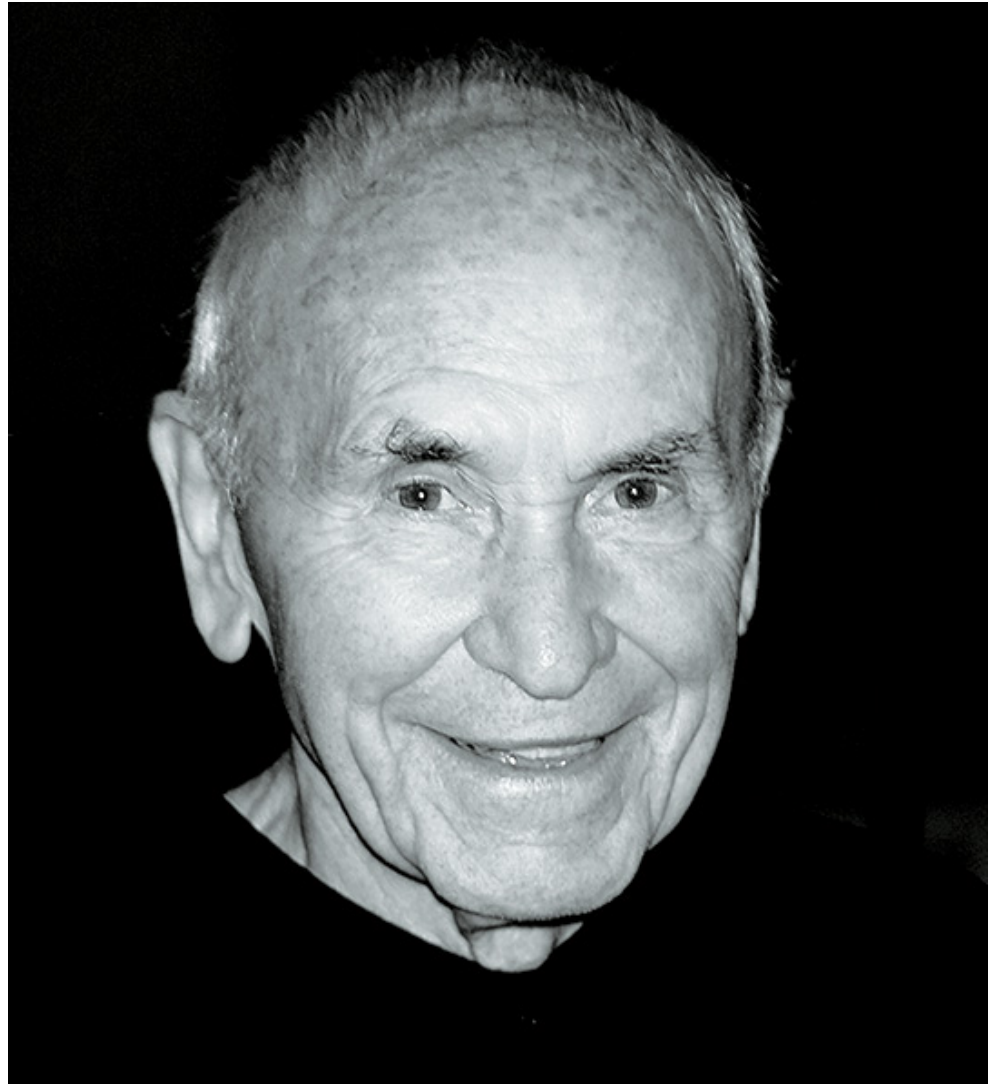
**Financiële
Taal
&
Digitale
Taal**

**Dagelijkse
Taal
&
Familie-
taal**

**Gezonde
Taal
&
Werktaal**

Jack Mezirow:

"Learning is understood as the process of using a prior interpretation to construe a new or a revised interpretation of the meaning of one's experience in order to guide future action."

Leren naar je zelf te kijken: transformationeel leren

- 1. Desoriënterend dilemma:** wat is niet gegaan zoals ik het wilde?
- 2. Zelfbestudering:** wat heeft dat met mij en mijn handelen te maken?
- 3. Kritische toets van veronderstellingen:** wat zijn mijn stokpaardjes en zou dat anders kunnen?
- 4. Herkenning van doorgang anderen in hetzelfde proces:** hoe doen anderen dat?
- 5. Opties verkennen:** wat zou ik anders kunnen doen?
- 6. Actieplan formuleren:** hoe ga ik het in de praktijk brengen?
- 7. Re-integratie in het leven:** hoe zorg ik dat deze handelswijze onderdeel van mijn leven wordt?

Krachtige leeromgeving

- **Kwalitatief goede docent**
- **Goede ondersteuning van een vrijwilliger**
- **Kwalitatief hoogwaardig materiaal**
- **Voldoende transfermogelijkheden**

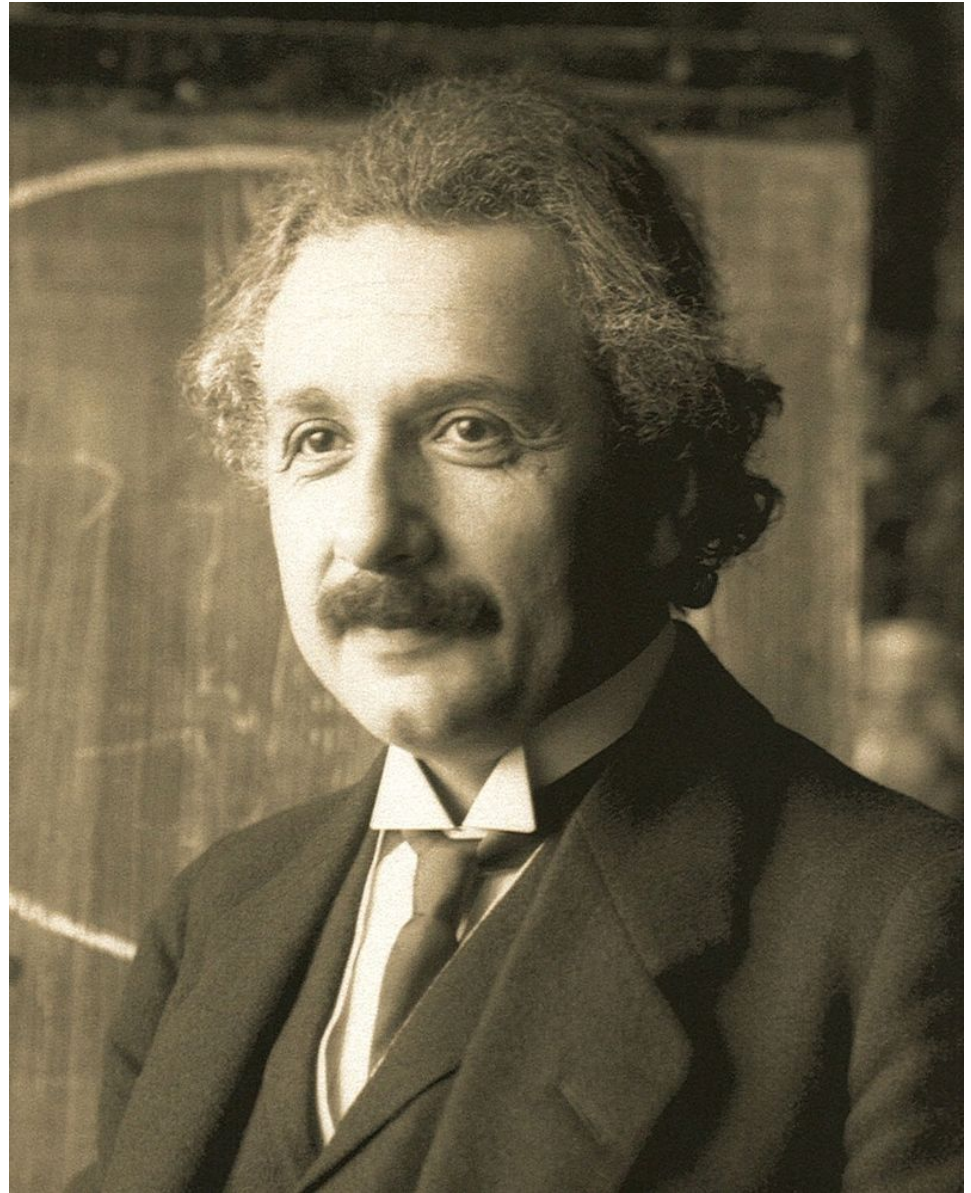
(Nijhuis et al., 2015; De Greef et al., 2014)

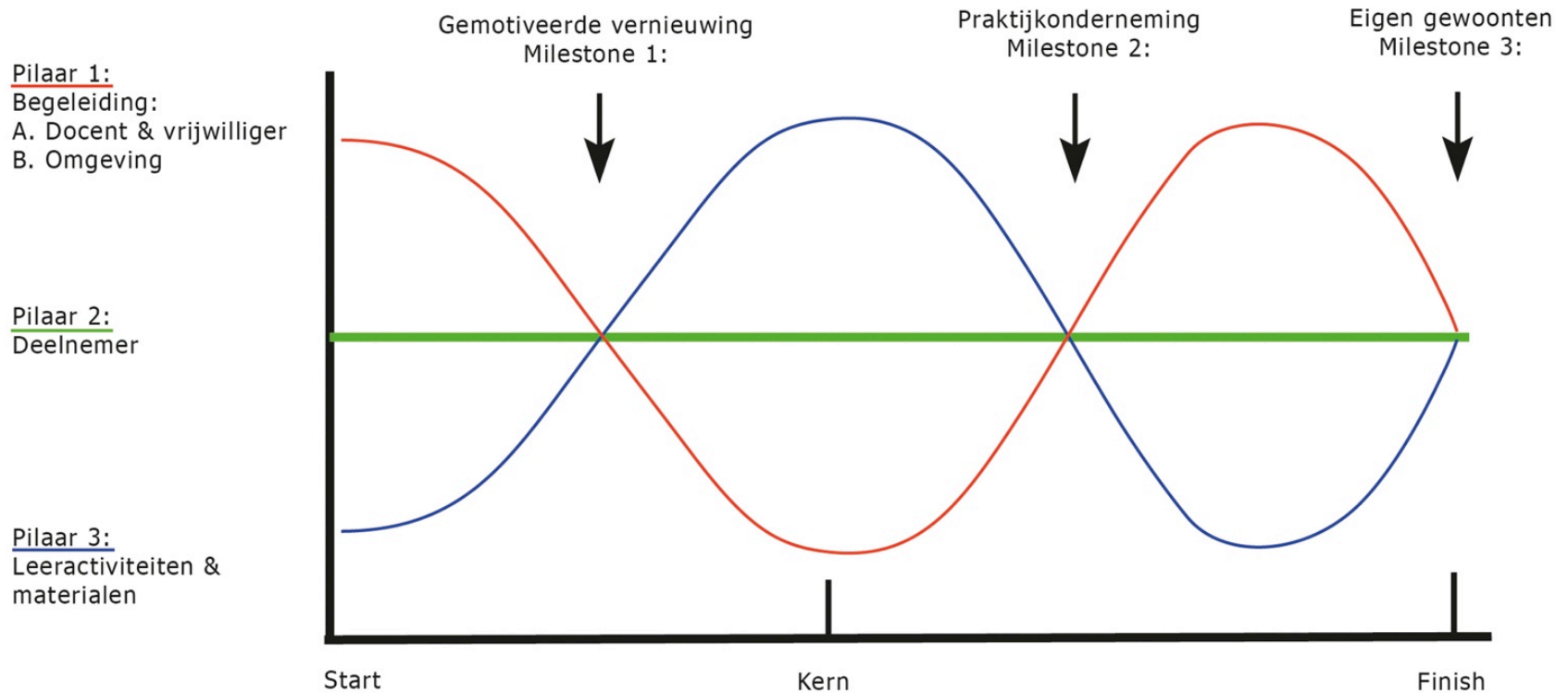
© INFONET

Albert Einstein:

*"Try not to become
a man of success,
but rather try to
become a man of
value."*

De 3 Curve van volwassenleren

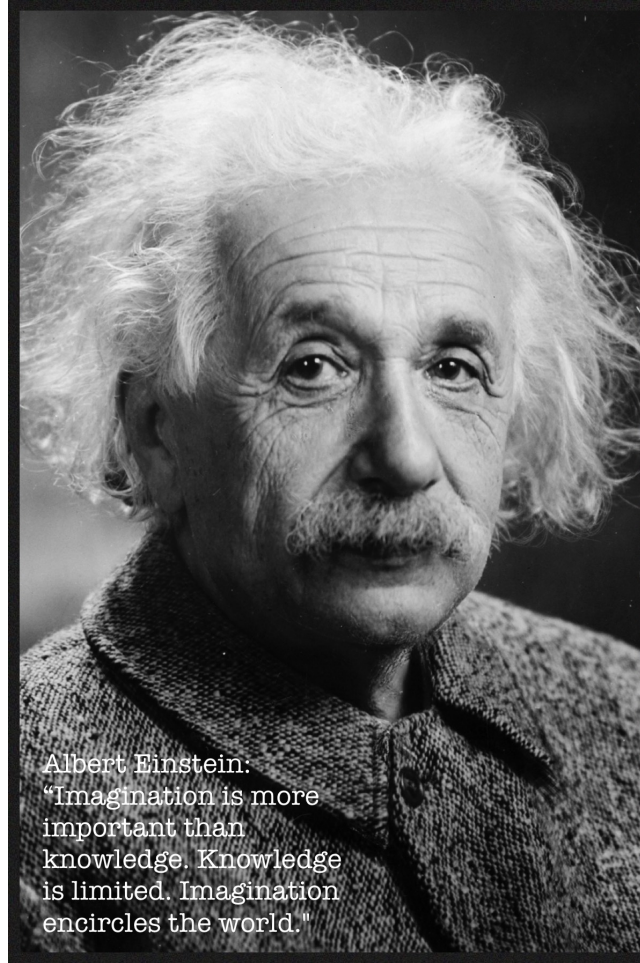
© De Greef, 2018

Nelson Mandela:

"Education is the most powerful weapon which you can use to change the world."

Leren voor laaggeletterden: Ruimte aan verbeelding

Albert Einstein:
"Imagination is more
important than
knowledge. Knowledge
is limited. Imagination
encircles the world."

VRIJE
UNIVERSITEIT
BRUSSEL

© www.volwassenenleren.nl

De route van volwasseneneducatie: Op weg naar gelijke kansen voor iedereen

Cover: design by Whistle art

Whistle art

Prof. Dr. Maurice de Greef